

Nova Strava

GLASILO NARODNEGA DELAVSTVA

Pripravimo se

Volitve obratnih zaupnikov se vrše februarja

Volitve obratnih zaupnikov se vrše februarja in ne januarja, kot doslej. Tako je odločil gospod minister za socialno politiko.

Na volitve obratnih zaupnikov se moramo najvestneje pripraviti. Cel mesec januar posvetimo podrobnemu organizacijskemu delu. Prav posebno je naša dolžnost, da dobimo naše kandidate v obratih, kjer do sedaj narodni delavci niso imeli svojih zaupnikov. Po številu izvoljenih obratnih zaupnikov se ocenjuje moč strokovnih organizacij.

Pri izbori kandidatov za volitve obratnih zaupnikov je potreben najvestnejši premislek. Zaupnik more biti le najboljši in najuglednejši delavec, ki uživa neomejeno zaupanje svojih tovarišev v obratu.

V obratih, kjer še nimamo organiziranih narodnih delavcev, poiščimo zaupnike, ki bi bili voljni sodelovati pri volitvah. Tako lahko s pripravami za volitve obratnih zaupnikov izvršimo tudi propagandno akcijo za našo strokovno

organizacijo in pridobimo nove člane. K pripravam za izvedbo volitev pritegnimo tudi zastopnike nam sorodnih nacionalnih organizacij.

Želja delavstva je, da bi bili obratni zaupniki učinkovitejše zaščiteni pri izvrševanju svojih funkcij. Naj je pa tudi zakonita zaščita pomanjkljiva, lahko obratni zaupniki vrše važne in koristne naloge. Vsaj je v njihovih rokah inicijativa za sklepanje kolektivnih pogodb in dalekosežna zaščita gospodarskih, socialnih in kulturnih koristi delavcev, zaposlenih v podjetjih. Kjerkoli imajo delavci dobre obratne zaupnike, se njihove delovne razmere stalno izboljšujejo.

Letošnje volitve obratnih zaupnikov so tem pomembnejše, ker se vrše tik pred volitvami delegatov za Delavsko zbornico. Čim več bomo dobili obratnih zaupnikov, tem lažje nam bo doseči uspehe pri volitvah v najvišjo delavsko ustanovo.

Nacionalizacija

V teku je akcija da prevzame domači kapital tuja podjetja

Veliko industrijskih podjetij je v Sloveniji, ki so last tujcev in to celo takih, ki niso naši državljani in nimajo tudi dovoljenja za bivanje v državi.

V zadnjem času so pričele oblasti nekoliko strožje izvajati kontrolo nad tujci. Marsikateri tujec je moral zapustiti naše kraje, ker se vendar ni moglo dopustiti, da bi tujci ogrožali življenjske interese našega narodnega gospodarstva.

Z odhodom tujcev pa seveda ne smejo prenehati obratovati podjetja. Tuja podjetja nam pridejo v domače roke. To se pa ne more drugače zgoditi, kot da tuja podjetja kupijo Slovenci. Zato je Zveza trgovskih združenj pričela akcijo za zbiranje narodnega kapitala v svrhu nacionalizacije tujih podjetij. Kakor poroča »Trgovski list«, je akcija dala že prve ugodne rezultate in so se kapitalisti priglasi z zelo visokimi vsotami. Skoraj vsa podjetja, ki jih je treba nacionalizirati, so dobro vpeljana in rentabilna, tako da se obeta slovenskim podjetnikom dober zaslužek.

Nacionalizacija tujih podjetij je tudi za slovenske delavce koristna. Soglašamo z mnenjem »Trgovskega lista«, da so se naši ljudje (ne samo poslodavci, ampak tudi delavci in nameščenci) popolnoma usposobili za prevzem vsega dela, ki ga opravljajo pri nas tujci. Slovenski delavci in nameščenci bodo lahko prevzeli tudi dobro plačano delo, ki so ga v tolikih tujih podjetjih opravljali — tujci.

Imamo le eno željo, da bi bila to pot izvršena prava nacionalizacija tujih podjetij, ne mogoče ona nacionalizacija, ki je tako na slabem glasu izza dobe po prevratu.

Na leto in osebo se povprečno porabi pšenice: na Bolgarskem 207 kg, v Franciji 204 kg, v Belgiji 196 kg, v Italiji 185 kg, v Angliji 160 kg, v Španiji 155 kg, na Madžarskem 140 kg, na Nizozemskem 134 kg, v

Značilna potrošnja

Čeprav je Jugoslavija navidezno izrazito agrarna država, je vendar poraba pšenice in drugih poljskih pridelkov pri nas tako majhna, kakor le malokje na svetu. Vzemimo za primerjavo nekaj drugih držav.

Na leto in osebo se povprečno porabi pšenice: na Bolgarskem 207 kg, v Franciji 204 kg, v Belgiji 196 kg, v Italiji 185 kg, v Angliji 160 kg, v Španiji 155 kg, na Madžarskem 140 kg, na Nizozemskem 134 kg, v

Pogled naprej

Potrebna je globoka in resnična zavest vsenarodne občestvene skupnosti

Vsako leto ob prehodu v Novo leto je napisano mnogo lepih, blagih besed, človeštvo hiti z zatrjevanjem, da mora priti na zemljo mir božji, da je bilo dosti sovraštva, da mora priti čas medsebojne ljubezni in spoštovanja človeka do človeka, da si moramo postati bratje v Gospodu in začeti resnično krščansko življenje, v katerem ne bo izkoriščanih in izkoriščevalcev in ne ponižanih in teptanih. Človeštvo obuja velik kes, priznava svoje grehe, išče zanje odpuščanja, v milijon srcih so storjeni trdni sklepi, da bo bodoče življenje bolj v skladu s krščansko pravičnostjo kot je bilo do danes. Ves človeški rod je ob prelomu leta en sam velik spokornik, ki je najresnejše odločen, da prične živeti novo življenje velike socialne pravice, enakosti in bratstva med narodi in posamezniki.

Veliko in splošno božično in novoletno spoved ponavlja človeški rod iz leta v leto, skoro dve tisočletji. Komaj pa je bila beseda napisana ali v mirno zimsko noč izgovorjena, že je zopet pozabljena in človek gre svojo pot, kakor da se te lepe besede njega ne tičejo. Ali je človek v svojem srcu okamenel? Ali je kesanja nesposoben in ali je odpuščanja nevreden in obsojen, da drvi v prepad? Ali je kes premalo globok, duša za veliko odpuščanje premalo resnično pripravljena? Ali so vsi upi in vsa pričakovanja na resnično bratsko sožitje med ljudmi le samoprevara in tolažba za neresne in naivne ljudi? Ali veliki nauki o resnici in pravici nimajo v sebi življenjskih sil, ki naj prerode človeška srca in duše? Ali je molitev samo za slabiče, za one, ki so močni, pa je beseda o ljubezni in medsebojni pomoči samo neroden kamen na cesti, ki se ga odbrene v občestni jarek?

Ob Novem letu hočemo s pogledom prodreti naprej. Vsakoletna težka razočaranja, ko smo bili v lepih upih goljufani in prevarani, nam iz duš niso iztrgala zadnjih žarkov vedrega optimizma in v nas je še vedno polno sveže vere v lepše dni, ko bo preteklost ostala daleč za nami, med nami in pred nami pa bo nov rod, ki živi in bo živel v sreči in v večnem bratstvu. Ne gre za posameznika. Za usodo ljudstev in narodov so v skrbeh naša srca. Ob misli na slovenski narod so naša srca posebno zaskrbljena. Gledamo prepire in sovraštva, skoraj ni nič več bratstva med nami. Zaradi trenutnih dnevnih koristi smo pozabili na večne koristi, ki jih kulturno zrel narod mora imeti in čuvati. Slovenski narod straži na jugovzhodu slovansko kulturo in svojstvena slovanska bogastva razuma in srca. Na tej straži bo narod doživel težke čase in mi sedanjiki bi tako radi imeli gotovost, da bo narod vse odbil, kar bo nanj navalilo in da bo v svoji celoti in biti ostal neokrnjen. Kdo izmed nas misli, da za to odpornost naroda ne nosi odgovornosti? Kdo izmed nas je prepričan, da s svojimi dejanji in nehanji ne slabi te narodove odpornosti? V to bodočnost je uprt naš novoletni pogled!

Narod živi za večnost samo od vsakdanjega kruha in od bogastva svoje duše, ne od modrovanj in pretkanjih prevar. Naš vsakdanji kruh je nepremagljivo trdnjavsko obzidje. Vsakdanji kruh nam kvasi in peče vsenarodna gospodarska politika z miselnostjo vsakega posameznika. Potrebna je globoka in resnična zavest vsenarodne občestvene skupnosti, spoznanje, da posameznik ni nič, le narod nosi življenje v bodočnost; brez najskrbnejše socialne politike, ki vsakemu članu naroda daje vsakdanji kruh, naš gospodarski in kulturni razvoj ni mogoč. Brez socialne vzgoje ne bomo šli naprej!

Samo nekaj tega spoznanja naj nam duh Novega leta vlije v naša srca!

Dr. J. Bohinjec.

Združenih severnoameriških držav 132 kg, v Švici 126 kg in v Jugoslaviji le po 112 kg.

Statistika porabe krompirja kaže po osebi in na leto naslednjo povprečno sliko: na Poljskem 932 kg, v Nemčiji 703 kg, v Belgiji 449 kg, na Nizozemskem 335 kg, na Norveškem 312 kg, v Jugoslaviji pa le 50 kg.

Spričo takih razmer tudi ni čudno, da stojimo enako slabo tudi v

porabi sladkorja. V posameznih državah znaša povprečna poraba sladkorja letno na osebo: na Poljskem 58,2 kg, v Angliji in v Združenih severnoameriških državah po 47,2 kg, na Švedskem 48,3 kg, v Jugoslaviji pa le 5,5 kg.

Tudi ta dejstva nam dajo dovolj misliti in nujno kličejo po ureditvi sedanjih nevezdržnih življenjskih pogojev večine jugoslovanskega prebivalstva.

Likvidacija marksizma

Ustanovitev enotne nacionalne delavske stranke na Češkem

Iz temeljev se spreminja notranja ureditev Češkoslovaške. Tudi sistem češkoslovaškega političnega življenja dobiva čisto novo obliko. Stare politične stranke so se prostovoljno razšle. Ustanovljeni sta dve novi stranki. Pristaši bivših agrarnih in meščanskih strank so se združili v vladni nacionalni stranki narodnega sporazuma, dosedanji pristaši socialne demokracije in velik del narodnih socialistov so pa ustanovili nacionalno delavsko stranko.

Ustanovnemu kongresu nacionalne delavske stranke je predsedoval socialni demokrat Hampl, prvi podpredsednik kongresa je pa bil narodni socialist poslanec dr. Patejdl.

Nacionalna delavska stranka je zastopnica konstruktivnega dela, enakopravnosti moža in žene in nositeljica vseh onih kulturnih dobrin naroda, ki so bile ustvarjene v teku nacionalnega preporoda. Nacionalna delavska stranka odklanja ideologijo razrednega boja, kakor tudi ostale marksistične doktrine, ki so doslej le razdvajale delavstvo. Stranka se zavzema le za praktično, aktualno socialno politiko sedanjo-

sti. Prva in najpomembnejša naloga stranke je, preskrbeti delavstvu zaposlitev in ugodne delovne pogoje.

Nova delavska stranka je manjšinska stranka, prav za prav opozicija. Voljna pa je konstruktivno sodelovati z večinsko nacionalno stranko. Predsednik vlade Beran je ustanovni zbor stranke pozdravil s posebnim pismom in sprejel sodelovanje stranke pri obnovi socialnega in gospodarskega življenja v državi.

V zvezi z ustanovitvijo narodne delavske stranke preneha z novim letom izhajati socialno demokratiški dnevnik «Právo Lidu». Nova stranka bo izdajala nov dnevnik z jutranjo in večerno izdajo.

Na Češkoslovaškem je uveljavljen dvostrankarski sistem. Poleg splošno nacionalne stranke in delavske stranke ne bo dovoljena nobena druga politična stranka. Novim političnim prilikam ustrežajo se usmerijo tudi strokovne organizacije. Marksistične strokovne organizacije so že pred ustanovitvijo narodne delavske stranke izstopile iz druge internacionale. Marksizem je na Češkoslovaškem likvidiran.

Zavarovanje obrtnikov

Ministrstvo za trgovino, obrt in industrijo je izdelalo načrt uredbe o starostnem in bolniškem zavarovanju obrtnikov.

V državi je okrog 150.000 obrtnikov, pri katerih je zaposlenih okrog 70.000 pomočnikov in 50.000 vajencev. Ako štejemo še družinske člane, živi od obrti v državi okrog pol milijona oseb.

Večina obrtnikov ni gospodarsko tako trdnih, da bi z lahkoto premagali stroške, ki bi nastali z dragim zdravljenjem ob bolezni, in marsikdo se za čas, ko odpove njegova delovna moč, na starost, ne more preživljati. Za obrtnike je nesporno uvedba bolniškega in starostnega zavarovanja socialna nujnost.

V načrtu uredbe so predvidene starostne rente od 300 do 1500 Din mesečno. Plačevanje naj bi se vrši-

lo 30 let, oziroma do 65. leta starosti. Rodbinska renta naj bi znašala 50 % osebne rente po desetih letih zavarovanja. Vzgojni prispevek za osirotele otroke znaša na otroka desetino rodbinske rente. Starostno zavarovanje bi bilo obvezno za vse obrtnike.

Pri zavarovanju za slučaj bolezni predvideva uredba, da bi imel vsak obrtnik brezplačno zdravljenje, pri zdravljenju pa 80 do 90 % popusta. Premija bi znašala 30 do 100 Din mesečno.

Tudi delavci, oziroma obrtniški pomočniki so zainteresirani na zavarovanju obrtnikov. Saj se marsikateri delavec osamosvoji in postane obrtnik in je važno, da nadljuje svoje socialno zavarovanje tudi kot tako imenovani delodajalec. Še prav posebno, ker že s samo osamosvojitvijo ni rešen skrbi za svoj obstoj.

Javna dela

in zasebna inicijativa

Kakor pri nas, tako se je tudi v drugih evropskih državah v zadnjih letih mnogo govorilo in pisalo o nujnosti čim tesnejše povezanosti med javnimi deli in zasebno inicijativo. O tej stvari je napisal tudi novi češki minister za javna dela Dominik Čipera nekaj naslednjih zdravih misli:

«Blaginja vsakega naroda je odvisna od njegove aktivnosti. Zato si tudi Češkoslovaška ne sme dovoliti ničesar, kar bi zaviralo aktivnost naroda. Češkoslovaška je še vedno bogata dežela, kateri se ni treba bati niti lakote, niti brezposelnosti. Češkoslovaška mora sama imeti dovolj poguma, da se spusti v konkurenčno borbo z vsem ostalim svetom in da srečno vodi

svojo barko v morju mednarodne trgovine. V našem poprejšnjem gospodarstvu so bile največje težave v pomanjkanju sodelovanja med javnim in zasebnim gospodarstvom, ki pa je imelo svoj vzrok zopet v pomanjkanju zaupanja. Podlaga za zaupanje pa sta predvsem pravičnost in trden pravni red.

Ministrstvo za javna dela je pripravilo delovni načrt za izvedbo javnih del v republiki v skupni vrednosti 15 milijard čeških kron. Ta ogromna sredstva bodo preskrbljena že v nekaj letih in se bodo porabila predvsem za ona javna dela, ki bodo povečala zaposlenost in aktivnost naroda. Mislim tu predvsem na zgraditev prometnih sredstev kot najvažnejšega činite-

Razgled po svetu

Česa nas učijo Nemci

Znana nemška hitlerjevska delavska organizacija «Kraft durch Freude», katere glavna naloga je pospeševati duševno in telesno kulturo delavstva, je nedavno proslavila petletnico obstoja. Ob tej priliki je bilo poudarjeno delo, ki ga je organizacija «Kraft durch Freude» v tej dobi izvršila. Iz objavljenih števil vidimo, da je bilo izdanih za izboljšanje delavnic, tovarniških obratov in obče za čim vzornejšo delovno prostoro pod geslom «Lepota dela» doslej že okrog 800 milijonov mark. Število delavcev in delavk, ki preživljajo svoje dopuste na potovanjih, v kopališčih ali počitniških taboriščih organizacije, znaša danes že nad 10 milijonov oseb. Če računamo, da porabi vsak tak počitniški udeleženec vsaj po 30 mark za letovanje, je bilo potrošenih letno po 300 milijonov za počitnice ali v petih letih najmanj milijardo mark. V gradnjo parnikov, morskih kopališč in letovišč je bilo doslej investiranih že nad 200 milijonov, na športne prireditve pa kakih 10 milijonov mark. Za kulturne prireditve in za splošno izobrazbo so porabili 90 milijonov mark, tako da lahko računamo, da je bilo doslej v celotno akcijo obrnjenih že nad 2100 milijonov mark. Ta ogromna vsota je morala imeti svoj močan odmev tudi v vsem gospodarskem življenju Nemčije. Organizacija «Kraft durch Freude» zaposluje na leto s svojimi prireditvami najmanj po 200.000 ljudi, katerim je na ta način preskrbljen njihov vsakdanji kruh.

— Češki pisatelj Karel Čapek je na božični dan v Pragi umrl. Čapek je bil eden izmed najznačilnejših literarnih izpovedovalcev in oblikovalcev Masarykovega humanitarnega realizma. S Čapkom je Češka izgubila svojega največjega sodobnega pisatelja in najznačilnejšega izpovedovalca svoje zapadnjaško usmerjene demokracije.

— Ukrajinske legije. Ukrajinski emigranti v tujini so pričeli organizirati prostovoljske legije, katerim poveljuje knez Razumovski. Te legije podpirajo države, v katerih načrtih je ustanovitev velike neodvisne Ukrajine.

— Pri občinskih volitvah na Poljskem je ostala vladna stranka skoraj povsod v manjšini. Tako je dobila v Varšavi od 100 mandatov le 39.

— Komunistična stranka na Češkoslovaškem je razpuščena, premoženje v korist države zaplenjeno, komunistični poslanski mandati pa razveljavljeni.

— Francova ofenziva, ki je bila izvedena v petek pred božičem v Kataloniji, pomeni za republikance velik poraz. Francove čete so zasedle 600 km² katalonskega ozemlja in zajele 7000 republikancev.

— Italija je odpovedala sporazum s Francijo iz leta 1935, ki ga je sklenil Mussolini z Lavalom. Sporazum se dejansko nikdar ni izva-

lja za češkoslovaški življenjski standard, na izboljšanje ekonomije energije, ker nam primanjkuje na leto tri do štiri milijone ton premoga, ki smo ga izgubili s sudetskimi premogovniki in pa na dejstvo, da predstavlja Češkoslovaška v srcu Evrope najvažnejše, čeprav še zaenkrat precej neurejeno prometno križišče.

jal. Italija zahteva, da naj tvori temelj nove italijansko-francoske ureditve londonski pakt iz leta 1915. Italija smatra, da je bila na mirovni konferenci po svetovni vojni prikrajšana. Posebno ni dobila kolonij, ki jih je zahtevala. Francija odločno odklanja vsako zahtevo po odstopu dežel, ki so danes sestavni del francoske republike. Italija zahteva brezpogojno izročitev francoskega pristanišča Džibuti z vso francosko Somalijo in železnico Džibuti—Adis Abeba. Italijanske zahteve so povzročile v Parizu veliko vznemirjenje.

— Hitler se je posvetoval o božičnih praznikih s svojimi najozjimimi sodelavci v Berchtesgarnu o sporu, ki je nastal med Francijo in Italijo. Vsekakor je Nemčija odločena, da v kolonialnih zahtevah podpre Italijo.

— Pri nadomestnih volitvah v Angliji v okraju Kinross je zmagal vladni kandidat proti opoziciji liberalcev, laburistov in dela konservativcev.

— Konfiskacija cerkvenega premoženja v Nemčiji se je že izvedla v vsej limburški škofiji. Druge škofije ji sledijo; tudi avstrijske. Zaplenitve so v korist države.

— Brezposelni v Londonu so priredili pred kraljevo palačo demonstracije. Kralj je po demonstraciji 50 demonstrantov povabil na kosilo.

— Francoski generalni štrajk, ki ni uspel, ima za posledico, da je članstvo v masah izstopilo iz socialističnih strokovnih organizacij. Članstvo se je znižalo od 6 na 2 milijona.

— Kitajska še ni premagana in zbira veliko armado 240 divizij, ki bo v kratkem pričela generalno ofenzivo proti Japoncem. Japonska je pa začela z novo politično kampanjo in zahteva ukinitev koncesij na Kitajskem, vrnitev Hongkonga in samostojno Indijo.

— Arabski kmetje v Palestini so siti državljanske vojne in so organizirali veliko zborovanje, na katerem so izrekli svojo vdanost angleškemu kralju.

— Oboroževanje v Ameriki. Roosevelt bo zahteval od kongresa kredit za 13.000 novih letal.

— Za zimsko pomoč v Nemčiji je bilo nabranih 15 in pol milijona mark, to je za 80 % več kot lani.

— Invalidski dom v Parizu je požar močno poškodoval. Pod kupolo invalidskega doma je Napoleonov grob. V invalidskem domu je vojaški muzej, v katerem ima tudi Srbija svoj oddelek.

— Velika železniška nesreča v Romuniji. Zaradi napačno postavljenih kretnic sta v noči na božični večer na progi Galac—Besarabesk trčila skupaj dva potniška vlaka. Blizu 100 potnikov je ubitih in skoro 300 ranjenih.

BORIS V. SIMANDL

LJUBLJANA, Dvorakova 3, Telef. 24-07

Specialna mehanična delavnica za pisalne, knjigovodstvene, računske stroje in registrirne blagajne „NATIONAL“

TEKOM TEDNA Iz naših delavskih krajev

Tujina ga je zavrгла...

Slovensko ime ima. Kako naj bi bilo drugače, saj je doma izpod Gorjancev. Zelo trdo mu gre z našo govorico. Kot otrok je odšel z očetom v svet. Izučen je za kamnoseka. Delal je v Nemčiji, pozneje na Holandskem in nazadnje v Gradcu. Bil je dober delavec, uporaben za specialna dela. Sedaj so ga poslali domov, kjer ima po papirjih svojo pravico. Ostarelo je in ni sposoben več za delo. Kam se naj obrne? Domovinska občina mu ne more pomagati. Revna je tako, kot on sam. Tem težje je z njim, ker se z ljudmi niti sporazumeti ne more. Postaja po ljubljanskih ulicah. Mraz je. Slabo je napravljen, brez strehe in hrane. Po svetu je klesal velike palače za druge, sam nima najborejšega ketička, kamor bi položil na stare dni svojo osivelo glavo. Tujina ga je zavrгла, domovina ga ni sprejela. Ostal je na cesti. Pri nas ni ustanove, ki bi se resno brigala za invalide dela, ki prihajajo iz tujine. Saj so celo domači invalidi dela brez prave pomoči. Dele se tu ali tam male podpore, ki zadostujejo za dan ali dva. Kje ostanejo dnevi in leta — do smrti? In samo na smrt še čakajo ti reveži...

Vsem našim prijateljem želimo prav srečno novo leto NSZ

Prve podpore invalidom dela je razdelil SUZOR na podlagi uredbe o starostnem zavarovanju. Deležni so bili podpor delavci, ki so postali nesposobni za delo vsled bolezni, ali so pa prekoračili 70. leto in so bili že leta 1925 zavarovani. SUZOR je ugodil 362 prošnjikom, ki bodo prejeli skupaj letno 650.000 dinarjev podpore.

Nikola Tesla je objavil v «Srbobranu» članek, v katerem pravi, da je najvažnejše, da se sklene takoj resničen sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci za pet let. Jugoslavija naj bi bila v teh petih letih takšna, kakršna je bila ob ustanovitvi. S tem bi bila preprečena vsaka sovražna propaganda od zunaj.

Brezposelno podporo dobe pri Borzah dela tudi pozimi oni sezonski delavci, ki so bili v decembru ali januarju prejšnjega zimo zaposleni in imajo 8 mesecev aktivnega članstva pri OUZD.

Glavni odbor borbašev je odstavil svojega predsednika Svetislava Hodžero in izvolil dr. Živana Lukića za novega predsednika stranke.

Za božične praznike je bilo iz italijanskih zaporov izpuščenih 14 Slovencev, ki so bili po večini obsojeni na 20 do 30 let ječe.

Delavstvo Kranjske industrijske družbe je dobilo po posredovanju strokovnih organizacij za božične praznike poseben prispevek v višini štiridnevne skupinske mezde na delavca, ki znaša za vse skupaj okrog 635.000 din. Za vsakega delavca znaša prispevek od 168 do 280 dinarjev.

Zagrebsko ravnateljstvo OUZD je na novo imenovano. Večino tvorijo Jugos.

Naložbe v državne papirje. Finančni minister je k uredbi o ustanavljanju poslovnih rezerv in rezervnih fondov denarnih zavodov,

ustanov in socialnih zavodov, izdal pravilnik. Po uredbi morata SUZOR in Pokojninski zavod naložiti v državne papirje 60% za naložbo razpoložljivega premoženja.

Muslimanom je prepovedano sklepanje mešanih zakonov po najnovejši določbi šariatskega sodišča.

V ljubljanski bolnišnici je bilo lani okrog 30.000 pacientov, letos jih bo pa za 2000 več.

Prekmurski tednik «Murska Krajina», glasilo industrijske gosp. Benke je prenehal izhajati.

Mažkov «Hrvatski dnevnik» bo imel tudi svojo opoldansko izdajo pod imenom «Zagrebački list».

Udruženje vojnih invalidov je spremenilo svoja pravila v skladu z novim invalidskim zakonom.

Na delo v Nemčijo je odšlo letos iz Prekmurja 3698 sezonskih delavcev, v Francijo pa 1913 delavcev.

Admontski vinogradi so bili z ostalim samostanskim premoženjem vred zaplenjeni po nemški vladi. V zaplenjenih vinogradih v naši državi je nad 30 viničarij.

Nova sanatorija zgradi SUZOR v Primorju za kostno jetiko, v Laškem za zdravljenje invalidov in pohabljenecv.

Mleko se je podražilo v Ljubljani od 2 na 2,50 din za liter.

Trahom v Prekmurju in Medmurju je zelo razširjen. Po osvojenju so banovinske bolnišnice zdravile nad 600.000 bolnikov.

Gluhonemih je v Jugoslaviji 25.000. Potrebovali bi 10 šol, a jih imamo samo štiri, med temi tudi eno v Ljubljani.

Žrtev službe. Zavirač tovarne vlaka Tomaž Borštner se je pred božičem smrtno ponesrečil med Rakekom in Planino.

Radijskih naročnikov je bilo v državi 111.994, in sicer v območju beograjske poštne direkcije 19.699, ljubljanske 16.029, novosadske 34.104, zagrebske 24.084, saraevske 5.063, splitske 4.484, skoplanske 6.615 in cetinjske 1.922.

V Sloveniji prevladujejo revne kmetije. Trdni kmetje so, ki imajo nad 10 ha zemlje. V Sloveniji ima pa kmetije več kot 10 ha 36,2% kmetov, vsi ostali imajo manjše kmetije, velika večina niti 5 ha velike.

Popis 100-letnikov se je izvršil v Sarajevu. Našteli so 30 starcev nad 100 let starih.

Naše izseljevanje v preteklem letu se je gibalo tako-le: v evropske države se je izselilo okrog 16 tisoč oseb, med temi v Francijo 9600. Čez morje se je peljalo 5000 oseb, med temi v Združene države 2400, v Kanado 1000, v Argentino 840 in v Avstralijo 450 oseb. Iz tujine se je vrnilo v domovino 6000 oseb, torej za 10.000 oseb manj, kot se jih je pa izselilo.

Srečno Novo leto

Rozi Zamparutti

zajtrkovalnica in
delikatesna trgovina

C E L J E

Ribnica

Informativen strokovni sestanek vsega delavstva v Ribnici in bližnji okolici bo dne 6. januarja 1939. Torej tudi onega delavstva, ki do sedaj še ni organizirano v NSZ. Namen sestanka naj bi bil, da se tudi oni delavci, ki niso organizirani in nimajo do sedaj še nobenih službenih pogodb, odnosno kolektivnih pogodb, seznanijo z delom strokovne organizacije, odnosno podružnice v Ribnici ter akcijo, ki jo pripravlja podružnica NSZ v Ribnici, da delavstvo lesne stroke v Ribnici in okolici dobi enotno kolektivno pogodbo, s katero se bodo uredile delavske razmere in sploh odnos delavca do delodajalca. Na dnevnem redu bodo tudi druge važnejše strokovne zadeve, ki bodo vse prav gotovo zanimale. Sestanek bo od 9. uri dopoldne v salonu restavracije g. Podboja. Na ta sestanek pride seveda zastopnik centrale, ki bo o vseh teh stvareh podrobno poročal. — Vse delavce v Ribnici in okolici ter ostale tovariše vabimo, da se tega sestanka zanesljivo udeležijo, saj se bo razpravljalo samo o važnih življenjskih in bitnih zadevah.

Delavstvo tovarne Rudež in opekarne ne dela že dalje časa. Podružnični odbor je sklenil, da pomaga brezposelnim tovarišem s tem, da je razdelil med nje za božič 450 kg bele moke. Ob tej priliki se moramo najlepše zahvaliti g. tovarnarju Ivanu Klunu in tov. ter g. tovarnarju Marku Rudežu, ki sta oba za to priliko poklonila vsak po eno vrečo moke. — Tovarna Rudež stoji že ves mesec. Upamo, da se bo v januarju pričelo z rednim delom.

Celje

Sporazumno s podružnico NSZ v Celju je izvrševalni odbor NSZ sklical za dne 8. januarja 1939 konferenco delavstva, zaposlenega v Westnovi tovarni. Konferenca naj bi se vršila dne 8. januarja 1939 ob 9. uri dopoldne v sokolski dvorani, odnosno sejni sobi v Gaberjahu. — Na konferenci, odnosno sestanku se bomo razgovarjali o položaju delavstva Westnove tovarne ter o osnutku kolektivne pogodbe, ki je v glavnem že izdelan ter je treba le gotovih sprememb ter dopolnitev od strani delavstva. — Ker se bo razpravljalo res o aktualnih vprašanjih delavstva Westnove tovarne in ker se to tiče delavske eksistence, prosimo vse prizadete delavce, da se sestanka, odn. konference sigurno udeležijo.

Dodatek h kolektivni pogodbi KID

Pred meseci je delavstvo vložilo svoje zahteve KID in prosilo za draginjsko doklado zaradi naraščajoče draginje. Podjetje je zahtevo odklonilo, ker je samo v kritičnem položaju zaradi pomanjkanja naročil. Obljubilo pa je, da čim se položaj izboljša, da je pripravljeno stopiti k razgovoru in poiskati delavske prejemke. Nikakor pa strokovne organizacije niso mogle opustiti zahteve po cenejši nabavi kuriva. Pri nadaljnjih razgovorih pa je ravnatelj ing. dr. Kliner obljubil delno pomoč delavstvu.

V sredo, dne 21. decembra t.l. pa so zastopniki strokovnih organizacij podpisali dodatek h kolektivni pogodbi in zapisnik o nabavnem prispevku za delavstvo pri KID. Po tem dogovoru ima vsak delavec, ki je bil zaposlen 30. novembra t.l. pri podjetju pravico do štirikratnega dnevnega zaslužka svoje skupine. V dodatku h kolektivni pogodbi pa je določen večji doprinos za podporni sklad I. krajeve bratovske skladišnice na Jesenicah. Dosedaj je plačevalo delavstvo v ta sklad na vsa-

Ljubljana

Izvrševalni odbor Narodne strokovne zveze je priredil malim tamburašem v petek, dne 23. t.m. božičnico. Vsi malčki so bili ob tej priliki obdarovani. Ta večer je lepo uspel in malčki so dobili vzpodbudo za nadaljnje učenje in delo pri mladinskem tamburaškem zboru. Najlepše pa se zahvaljujemo tov. Karmelju, ki ima največ truda z mladinskim tamburaškim zborom in ki je vso to prireditel organiziral.

Zveza gospodinjstkih pomočnic, ki je včlanjena v naši organizaciji, ima svoje lokale in prenočišča za dekleta in žene v Wolfovi ulici št. 10-I. Priporočljivo je, da se naše žene, kadar bivajo v Ljubljani dan ali dva, poslužijo najcenejšega prenočišča, ki ga dobe pri Zvezi gospodinjstkih pomočnic.

Medvode

Odbor podružnice NSZ opozarja vse tovariše, da se bo vršil v nedeljo, dne 8. januarja 1939 ob pol 2. uri popoldne v Sokolskem domu redni občni zbor podružnice, na katerega bo prišel tudi zastopnik centrale.

Podružnica NSZ v Medvodah priredi dne 8. januarja 1939 ob pol 4. uri popoldne v Sokolskem domu božičnico s sledečim dnevnim redom: 1. nagovor predsednika, 2. igrokaz «Božične sanje», 3. razdelitev darov. — Vse tovariše prosimo, da se te igre udeležijo in da pripeljejo seboj otroke, katerim je ta božičnica namenjena. Tudi ostalo občinstvo vabimo, da se udeleži božične igre. Vstopnine ni, pobirali pa se bodo prostovoljni prispevki. K obilni udeležbi vabi odbor NSZ v Medvodah.

Zagorje

Podružnica NSZ v Zagorju ob Savi priredi v nedeljo, dne 8. januarja 1939 družabni večer članstva v gostilni g. Martina Polca v Toplicah. Začetek ob 5. uri zvečer. Igrala bo pristna domača godba. — Vse tovariše in tovarišice, kakor tudi tovarišice podružnice v Lokah prosimo, da se tega družabnega večera udeležijo v čim večjem številu. — Odbor.

Mežica

Prosvetni odsek podružnice NSZ bo na praznik sv. Treh kraljev na splošno željo občinstva ponovil veseloigro «Slaba vest», popoldne ob 3. uri v dvorani g. Poff-a. Vljudno vabimo občinstvo, da poseti prireditev.

ke štiri mesece po 1 dinar. Enako vsoto pa tudi podjetje. Iz tega sklada so se potem delile podpore obolelim in brezposelnim delavcem. V sedanjem dodatku pa je določeno, da se bo nabiral v ta sklad preostanek meznega delavskega zaslužka, ki bi se moral izplačati v parah. Doprinos KID pa ostane isti.

Prepričani smo, da bodo delavci to pravilno razumeli, saj se iz tega sklada podpira izključno bedne delavce.

Zadnji čas pa se je na Jesenicah število brezposelnih povečalo in to z ozirom na redukcije in zato, ker so se vrnili domov delavci, ki so odslужili kadrski rok in ne dobe zaposlitve. To število hoče podjetje zmanjšati s tem, da je oddalo nekaj del «Slogradu» s posebno pripombo, da prvenstveno zaposli te delavce. Tako upamo, da se bo vsaj deloma pomagalo tem, ki so najbednejši in najtežje prizadeti. Vse podpore, do katerih so upravičeni, so izčrpali in so sedaj odvisni samo od izrednih podpor, katere dajejo strokovne organizacije.

Jesenice

Podružnica NSZ na Jesenicah je v nedeljo, dne 18. decembra t. l. proslavila 30-letnico NSZ i 20-letnico obstoja Jugoslavije. Prireditelj je bila prav dobro obiskana in so bili zastopani vsi sloji okoliškega prebivalstva. Program te proslave je bil pester. Nastopil je naš mladi tamburaški zbor pod vodstvom tov. Dolenca. Tov. predsednik pa je imel lep govor, v katerem je povedal, kako je prišlo do ustanovitve nacionalne delavske organizacije. V nadaljnjem programu sta se posebno odlikovali konzervatoristki gđeni. Milica Markizetijeva in Pavla Ferlanova, kateri je spremljal na klavirju glasbeni mojster Rado Kleč. Tudi učenec Bertonec Mirko je na gosli zaigral par komadov; za njegovo dobro izvajanje je žel veliko priznanje. Zaradi defekta električne razsvetljave ni bilo mogoče izvesti vsega programa, dočim pa se je vršil zabavni del v najlepšem razpoloženju in zadovoljstvu vseh navzočih.

Agilni odbor društva Narodnih žena in deklet na Jesenicah je začel posebno socialno akcijo v pomoč bednim družinam. Dne 26. t. m. se je vršila obdaritev revnih družin, ki je nadvse lepo uspela in za katero se moramo najlepše zahvaliti agilnemu odboru. Težka je bila ta akcija, to še s posebnim ozirom na to, ker je na Jesenicah veliko društev, ki istočasno prosijo in hodijo okoli trgovcev in drugih premožnih ljudi ter nabirajo darila za take socialne akcije. Zanimiv je pregled darovateljev, iz katerega je razvidno, kako znajo posamezni ceniti take socialne akcije.

V imenu društva pa se na tem mestu najiskrenejše zahvaljujemo vsem darovateljem, ki so pripomogli, da je ta akcija tako lepo uspela. Obdarovani pa se zahvaljujejo za vse požrtvovalno delo društva Narodnih žena in deklet na Jesenicah, kakor vsem darovateljem, posebno pa se zahvaljuje tudi podružnici Narodne strokovne zveze, ki vsestransko podpira delovanje tega društva. Odbor društva pa prosi, da naj oprostijo oni, ki niso bili obdarovani, kajti tu so bile upoštevane le one družine, katerih očetje so bili registrirani pri KID in še sedaj nimajo nobenega zaslužka.

Na sv. Štefana pa je društvo priredilo plesno zabavo, katere čisti dobiček je bil namenjen za delovanje društva. Prireditelj je lepo uspela, obisk je bil nadvse zadovoljiv.

Društvu želimo, da bi tudi v novem letu nadaljevalo z enako vnemo svoje delo.

Vse tovariše podružnice na Jesenicah opozarjamo, da je leto končano, da stopamo v novo leto in da je treba prav zaradi tega poravnati vse članke dolžnosti. Zato apeliramo na vse člane, da bodo to storili še pred koncem tega leta in s tem tudi pripomogli k točnemu poslovanju blagajnika in s tem si tudi obvarujejo še nadalje svoje pravice.

Žiri

Podružnica NSZ v Žirih obvešča članstvo, da se bo vršil redni letni občni zbor podružnice v Žirih 15. januarja 1939. Zato vas že sedaj prosimo, da ta dan ostanete doma, to se pravi, ne delate nikakih izletov ter se sigurno udeležite rednega letnega občnega zbora, na katerem bo dosedanji odbor polagal račune dosedanjega uspešnega dela. — Odbor podružnice NSZ Žiri.

Mežica

Podružnica NSZ v Mežici je dne 18. t. m. proslavila 30-letni obstoj NSZ. Te proslave so se udeležili tudi zastop-

niki odn. tovariši iz Žerjava-Črne in Podpece. Proslava je bila sijajno obiskana in je nadvse lepo uspela. Tov. Mlakar je otvoril slavnostni članski sestanek ter opravičil odsotnost zastopnika cetrle. V svojem govoru je orisal pomen in delo v organizaciji od njenega početka do danes. Poudarjal je, da se je organizacija tako lepo razvila le zaradi požrtvovalnega delovanja ustanoviteljev, kakor tudi njenih poznejših članov. Posebne zasluge je pripisoval častnemu predsedniku Juvanu, ki je vodil organizacijo od njenega početka pa vse do letošnjega leta. Končno je govornik pozival članstvo k intenzivnemu delu in vztrajno-

sti, da bomo dosegli cilj, ki so ga nam postavili prvi poborniki. — Sledila je recitacija «Pozdrav» (Ivan Peruzzi), ki jo je čustveno podal rudar tov. Močivnik. Nato je poročal podružnični tajnik tov. Ivan Capuder o delovanju mežiške podružnice. Tov. F. Rošer, član upravnega odbora krajevne bratovske skladnice v Mežici pa je poročal o tekočih zadevah članstva. Slavnostni članski sestanek je zaključil tov. Mlakar s ponovnim pozivom, da s trudom započeto delo vnemo nadaljujemo. — Popoldne je podružnica uprizorila veseloigro «Slaba vest», o kateri bomo poročali v prihodnji številki.

Srečno novo leto želijo naslednje tvrdke:

FRANC PAJ

čevljarstvo

Pobrežje

Manufaktura „Sava“

Maribor, Koroška cesta 9

GOSTILNA IN TRGOVINA

RENCELJ, Pobrežje

Gostilna

WEBER, Pobrežje

Trpin - Maribor

*

Karl Jančič

konfekcijska trgovina

||

*

GOSTILNA

BALON

||

POBREŽJE

•••••

KARO ČEVLJI

•••••

LAVOSLAV MRNUH,

trgovina z mešanim blagom

Zagorje ob Savi.

FRANC ROSINA,

pekarija in slaščičarna

Zagorje ob Savi.

Srečno Novo leto!

IVAN RAVNIKAR,

veletrgovina s špecerijskim in kolonijalnim blagom.

Celje.

Srečno Novo leto!

HOTEL POŠTA

Celje.

Srečno in veselo Novo leto želita

VIDA in STANKO KAPUŠIN,
Kranj.

Srečno Novo leto!

IVAN MASTNAK,

trgovina manufakture in konfekcije
Celje, Kralja Petra cesta 15.

MARTIN IN Marija POLC,

gostilna in trgovina

Zagorje ob Savi.

MAKS KOTNIK

KONFEKCIJA — MODA

MARIBOR, GRAJSKI TRG 1

Srečno Novo leto!

Karol Loibner

Celje, Kralja Petra c. 17 — Telefon 120
Specerija, delikatese, semena, elekt. žarnice

BARVE, LAKE, FIRNEŽ

in vse ostale plesarske in slikarske potrebitine — ako
hočete biti res zadovoljivo postreženi — kupujte le v
t r g o v i n i

„LUSTRA“ V. LAZNIK

Ljubljana, Gosposvetska 8 (Polc Slamiča)
Pri večjem odjemu znaten popust TELEFON 27 53

GOLDSTEIN JOSIP FILIP

OPTIK

Očala, žilpalniki, trieder, gledališki daljnogledi, lornjete,
risala ter vsakovrstne optične priprave, nivelirji in mikro-
skopi, barometri in termometri. Popravila in naročila
izdeluje se točno in ceno

LJUBLJANA, POD TRANČO 1

Cenjenim odjemalcem želi vesele
Božične praznike in srečno Novo
leto **ANA PAJNIK**, trgovka v Žer-
javu.

Vesele Božične praznike ter srečno
Novo leto želi vsem svojim cenje-
nim odjemalcem tvrdka **M. PUN-
ZENGRUBER**, Črna-Žerjav.

Vesele Božične praznike in srečno
Novo leto želi cenjenim odjemalcem
ter se priporoča **RUDOLF CIZEJ**,
trgovec, Žerjav-Mežica.

Vsem cenjenim odjemalcem želi ve-
sele Božične praznike in srečno
Novo leto **IVAN KOHLIMBRAND**,
mesar in gostilničar, Črna.

Vesele Božične praznike in srečno
Novo leto želita ter se priporočata
FRANC, Marija KODRIČ, Črna.

Vesele Božične praznike in srečno
Novo leto vsem cenjenim odjemal-
cem ter se prav vljudno priporoča
IGNAC SKRUBEJ, urar, Črna pri
Prevaljah.

ANTON FILIPIČ, frizer za dame
in gospode, Črna pri Prevaljah, po-
družnica Mežica. Trajna ondulacija.

KNEZ KRULEC

gostilna in sodavičarna
Črna pri Prevaljah.

Konfekcijska trgovina

JAKOB LAH

Tekstilne tvornice

„Jugosvila“ d. z o. z. Maribor

„Jugotekstil“ d. z o. z. Maribor

Marko Rosner. Maribor